

Onderwerp Voortgang Meerjarenprogramma Sport & Bewegen: voorjaar 2022
ter informatie
Steller Hans Slender

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	72 46	Bijlage(n)	Ons kenmerk	357419-2022
Datum	13-7-2022	Uw brief van	Uw kenmerk	

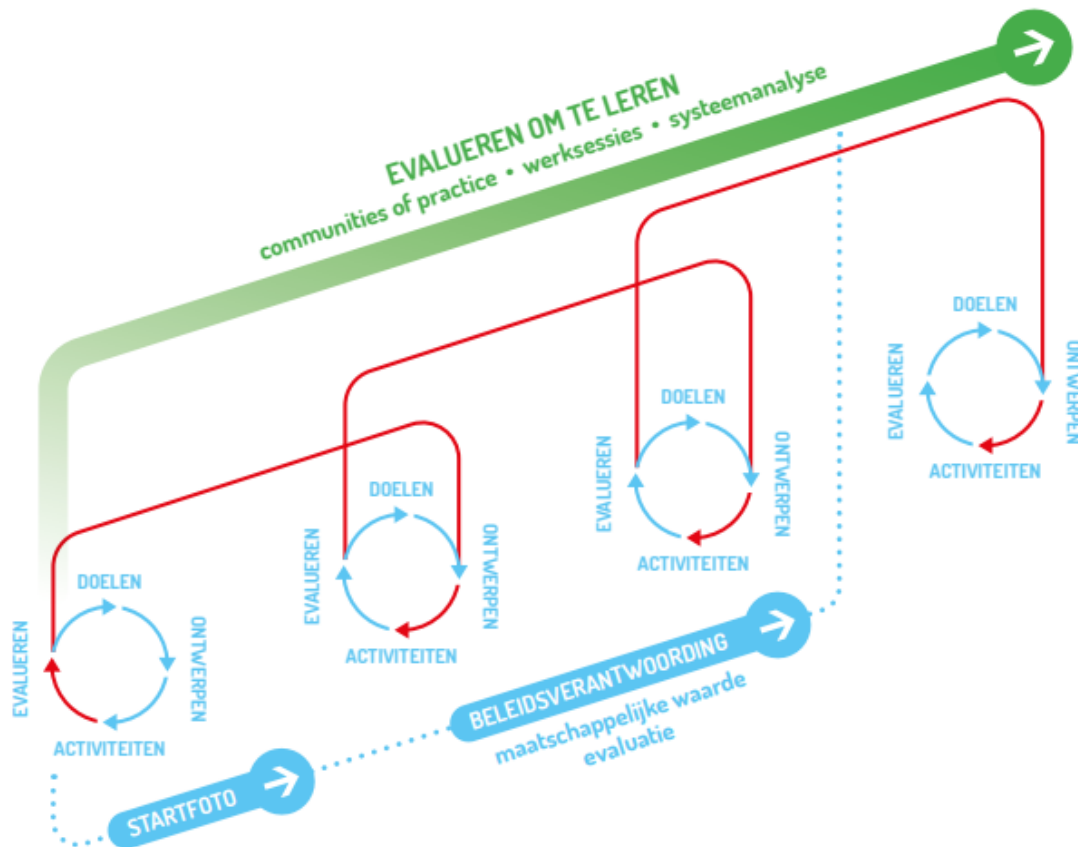
Geachte heer, mevrouw,

Als uitwerking van de [Sport- en beweegvisie 2021+](#) is in het voorjaar van 2021 het [Meerjarenprogramma Sport & Bewegen 2021-2025](#) gepresenteerd. In onze najaarsupdate hebben wij uw raad meegenomen in een flink aantal nieuwe inspanningen en acties die naar aanleiding van dit nieuwe sport- en beweegbeleid zijn geïnitieerd. Mede dankzij het sociaal perspectiefplan corona, het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), gebiedsgericht werken en het sport- en preventieakkoord hebben we al stevige stappen kunnen zetten de afgelopen periode. Met deze voorjaarsupdate willen wij u informeren over de manier waarop de voortgang van het meerjarenprogramma wordt geëvalueerd en gemonitord.

Evalueren om te leren

Sport en bewegen maken wij als gemeente niet alleen mogelijk. De gemeente is in haar faciliterende en stimulerende rol een onderdeel van een complex systeem waarin verenigingen, ondernemers, zelfgeorganiseerde groepen, maar ook het onderwijs, welzijnsorganisaties en de inrichting van de openbare ruimte een belangrijke rol spelen. Sportief kapitaal voor iedere Groninger toegankelijk maken is een opgave die we samen met onze partners willen nastreven. Het 'lerend evalueren' is een manier om samen continu te blijven zoeken na hoe we het nog beter kunnen doen.

De belangrijkste kernindicatoren die een beeld geven van de staat van sport en bewegen in Groningen, zoals wekelijkse sportdeelname (volwassen 60%, jeugd 76%), clublidmaatschap (47%; sportvereniging 23%, fitness 26%), individuele of zelfgeorganiseerde sport (hardlopen 16%, sportief fietsen 3%) en het voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (59%) laten zien dat nog lang niet iedereen meedoet. We willen samen bouwen aan een systeem om nog meer inwoners de kans te geven om duurzaam in beweging te komen.

Ieder kind sportief en vaardig

Jong geleerd is oud gedaan, dat geldt zeker in de sport. De jaarlijkse Bslim monitor¹ (n=992 kinderen uit groep 5 t/m 8) laat zien het plezier in sport en bewegen tijdens de gymles (8.3), de pauzes (8.3), buitenspelen (8.2), Bslim activiteiten (8.6) en de sportvereniging (9.1) groot is. Toch zijn we in deze leeftijdsgroep wel al een groep aan het verliezen voor de sport en een actieve leefstijl. In de Bslim wijken is 33% niet lid van een sportclub, is 21% niet in beweging tijdens de pauzes en speelt slechts 37% dagelijks buiten.

Een analyse van de Bslim monitor over de afgelopen vijf jaar laat zien dat het clublidmaatschap en het buitenspelen zich weliswaar wat aan het herstellen is na de lockdowns, maar dat deze nog steeds een stuk lager is dan voorheen. Daarentegen is het aantal uur achter een beeldscherm (computer, telefoon, gaming) sterk toegenomen. Er lopen momenteel diverse onderzoeken in Groningen naar de bewegingsvaardigheid van onze kinderen, nog steeds de belangrijkste voorspeller voor een leven lang bewegen, en helaas blijken de eerste uitkomsten niet erg positief.² Te veel zitten, te weinig bewegen en toename van overgewicht, ook bij kinderen, vormen een maatschappelijke tendens die niet eenvoudig te keren is.

¹ Een compacte weergave van de uitkomsten van de Bslim monitor 2022 en een beeld van de ontwikkeling over de afgelopen vijf jaar treft u in de bijlage.

² De Hanzehogeschool Groningen doet onderzoek naar de startvaardigheid van kleuters en doet samen met FC Groningen onderzoek naar de vaardigheid van kinderen in groep 7/8 vanuit het project Sportpaspoort.

Naast het Bslim programma worden vanuit het NPO een aantal interventies ingezet om wat aan deze problematiek te doen. We gaan aan de slag met de topsport skillsbox (uitdagender buitenspeelmateriaal) en pleinspelen in het basisonderwijs, waarbij de topsportclubs betrokken zijn om kinderen te inspireren. Daarnaast is er een subsidie beschikbaar om het schoolplein een upgrade te geven. Momenteel geeft minder dan 50% van de kinderen aan dat er in het klaslokaal wel eens een beweegactiviteit wordt gedaan, daarom stimuleren wij de deelname aan de Groningse bewegend leren interventie Fit & Vaardig. Met het Nijntje Beweegdiploma willen we de bewegingsvaardigheid van peuters en kleuters een impuls geven en met het Sportpaspoort willen wij kinderen in groep 8 een sportadvies op maat bieden.

Ambitie 1: “Onze ambitie is dat ieder kind dat opgroeit in Groningen plezier ervaart in sport, bewegingsvaardigheid ontwikkelt en ontdekt welke sportbeleving bij hem of haar past”		
Actielijn 1: Bslim 4	<i>Beoogde resultaten:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van bewegingsvaardigheid, zelfvertrouwen, sportief leervermogen, motivatie en sportidentiteit in het basis- en voorgezet onderwijs. • Aantal kinderen dat is begeleid naar lidmaatschap van een sportclub. 	<i>Monitoring:</i> Bslim monitor (jaarlijks) Onderzoek startvaardig / sportpaspoort (NPO) Tijd voor Toekomst Sport- & cultuurhopper Jeugdfonds Sport & Cultuur; Volwassenenfonds
Actielijn 2: Gelijke kansen		
Actielijn 3: Voor iedereen een sport		

Vitale sportclubs in de buurt

Een grote diversiteit aan sportaanbieders, zowel sportverenigingen als anders georganiseerde sportclubs, maken het mogelijk dat er voor iedere Groninger een passende activiteit te doen is. De landelijke monitor ‘sport en corona’ van het Mulier Instituut³ heeft laten zien dat zowel sportverenigingen als -ondernemers veerkrachtig zijn. Dat is ook wat wij gezien hebben vanuit ons coronaloket, aanbieders zijn flexibel en creatief geweest om deze zware periode goed door te komen. Toch blijkt landelijk dat de financiële buffers zijn afgenomen, het werven en behouden van personeel en vrijwilligers een nog grotere uitdaging is dan het al was, en dat een deel van de

³ Landelijke [monitor Sport & Corona](#)

sportclubs toch ook kampt met een substantieel ledenverlies. Op dit moment staat de [Groningse sportclub monitor](#) uit, die ons een beeld moet geven of de lokale situatie afwijkt van het landelijk beeld en om te kijken of specifieke interventies nog wenselijk zijn. De uitkomsten van deze monitor worden in het najaar verwacht.

Naar aanleiding van incidenten in het betaalde voetbal, de turn- en danssport is het thema veiligheid en grensoverschrijdend gedrag hoog op de agenda gekomen in de sportwereld. In onze visie hebben wij reeds aangekondigd dat een veilig, positief en inclusief sportklimaat voor ons hoge prioriteit heeft. Met een beweegcoach inclusief sporten vanuit het sportakkoord en projecten gericht op [inclusiviteit](#) en [positief coachen](#) hebben wij verschillende inspanningen ontwikkeld binnen deze actielijn. De sportclub monitor moet gaan laten zien in hoeverre de Groningse sportaanbieders hier al stappen in gezet hebben. Daarnaast zijn wij aan het verkennen of het haalbaar is om ook onder deelnemers te onderzoeken hoe veilig en positief de Groningse sport is.

Ambitie 2: “Onze ambitie is een grote diversiteit aan vitale sportclubs met een breed sport- en beweegaanbod, zodat iedere Groninger een plek in de buurt vindt om met veel plezier te sporten en bewegen”		
Actielijn 4: Veilig, positief, inclusief	<i>Beoogde resultaten:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Veilig en positief sportklimaat. • Inclusiviteit en toegankelijkheid van het sportaanbod, sportfaciliteiten en de sportcultuur. • Vitaliteit van sportclubs (organisatiekracht en maatschappelijke oriëntatie). 	<i>Monitoring:</i> Sportclub monitor (om het jaar) Veilig sportklimaat monitor (om het jaar) Haalbaarheidsonderzoek sportparkmanagement (incidenteel, afgerond)
Actielijn 5: Sportpark-management		

Uitnodigende sportieve ruimte

Het faciliteren van sportaccommodaties is een essentiële rol die de gemeente binnen het sportlandschap speelt. Het optimaal benutten en zorgdragen voor voldoende capaciteit, vormen hierin de speerpunten. Elke vier jaar voeren wij een capaciteitsonderzoek (laatste in 2020) uit om te kunnen anticiperen op demografische ontwikkelingen en sportvoorkeuren. Groningen groeit en dat betekent dat we ook bij gebiedsontwikkelingen zoals in Meerstad en Suikerzijde goed kijken naar de impact op sportvoorzieningen in de omgeving. Waar nodig halen we het capaciteitsonderzoek naar voren. Bij de ontwikkeling van de Vitaliteitscampus Kardinge werken we nauw samen om dit najaar een gebiedsvisie te kunnen aanbieden. Om de bestaande capaciteit optimaal te benutten, gaan we net als bij de binnensport het project ‘Beter Benutten Buitensport’ starten.

De monitoring van de benutting en tevredenheid van gebruikers over sportaccommodaties wordt doorlopend gedaan door Sport050. In het verleden werden er periodiek klanttevredenheidsonderzoeken (KTO's) uitgevoerd, maar inmiddels is een nieuwe systematiek geïmplementeerd waarmee doorlopende gemonitord kan worden. Hierdoor komen signalen van locaties waar knelpunten ontstaan eerder binnen en kan hier op gehandeld worden. De klanttevredenheid over de dienstverlening van Sport050, zwem- en ijsbanen, sporthallen, gymzalen en sportparken worden samen met bezoekersaantallen en bezettingsgraden jaarlijks in de begroting gepresenteerd. Tweejaarlijks in de basismonitor zijn ook een vraag over tevredenheid over binnensport (63% tevreden in 2020) en buitensport (68% tevreden in 2020) faciliteiten opgenomen. Hierbij moeten we ons realiseren dat de cijfers over

de afgelopen twee jaar een behoorlijk corona-effect laten zien door beperkende maatregelen.

Sport050 werkt in actielijn 11 aan de bekendheid en vindbaarheid van de Groningse sport. Als merk is de bekendheid van Sport050 in drie jaar tijd gestegen van 30% naar 55%. Via de Sport050 krant (jaarlijks, oplage 71.000), nieuwsbrief (maandelijks, 12.000 contacten), het Sport050 Magazine en verschillende online en offline campagnes worden sportaanbieders en nieuwe initiatieven onder de aandacht gebracht en inwoners gestimuleerd om meer in beweging te komen.

Ambitie 3: “Onze ambitie is het behouden en ontwikkelen van uitnodigende sportaccommodaties en -faciliteiten die voldoen aan de behoeften van de sporter, financieel verantwoord zijn en optimaal benut worden”		
Actielijn 6: Sportieve ruimte beter benutten	<i>Beoogde resultaten:</i> <ul style="list-style-type: none"> Een gelijk speelveld voor sportclubs t.a.v. faciliteiten, capaciteit, roostering en tarieven. Bezettingsgraden verhogen. Tevredenheid gebruikers over de dienstverlening van Sport050. Capaciteit en kwaliteit van de sportaccommodaties en -faciliteiten sluiten aan op de vraag. Ontwikkelen merk Sport050 en campagnes/events inzetten om deelname te stimuleren. 	<i>Monitoring:</i> Klanttevredenheid (doorlopend) Indicatoren basismonitor Capaciteitsonderzoek (elke 4 jaar) Bezettingsgraden en online data platform Sport050 (jaarlijks) Integraal toekomstperspectief accommodaties bewegingsonderwijs en binnensport (IABB)
Actielijn 7: Sportieve capaciteit		
Actielijn 11: Platform Sport050		

Sporten en spelen in de buurt

Er wordt in Groningen al geruime tijd stevig ingezet op sporten, bewegen, spelen en ontmoeten in de openbare ruimte. Tijdens de coronapandemie hebben we hier de vruchten van mogen plukken en hebben nog meer inwoners de waarde hiervan ervaren. Sport en bewegen in de openbare ruimte, zowel individueel als zelfgeorganiseerd samen, blijft ook na de coronapandemie onverminderd populair (zie tabel).

Manieren van sporten mei 2022

Bron: NOC*NSF⁴

⁴ [NOC*NSF Sportdeelname Index – mei 2022](#)

Afgelopen jaar hebben wij samen met City Legends een campagne gevoerd om urban sports nog verder onder de aandacht te brengen, maar ook om inzichtelijk te maken hoe deze sports er voor staan binnen de gemeente.⁵ Naar schatting zijn er ongeveer 2.500 urban sporters in Groningen, waarbij skaten, skateboarding en freerunning de meest populaire disciplines zijn. Er zijn 121 spots geïdentificeerd, waarmee Groningen een regionale aantrekkingskracht heeft op urban sporters. Hoewel de meeste plekken goed bereikbaar en toegankelijk zijn, is de kwaliteit van de verschillende plekken wisselend. Jongeren organiseren zich in sterke communities en willen zelf ook graag meedenken en meehelpen om de kwaliteit van de spots verder te verbeteren.

De verschillende projecten vanuit De Bewegende Stad doorlopen een langdurig proces waarbij initiatiefnemers en omwonenden veelvuldig betrokken worden. De nieuwe plekken worden geëvalueerd met de betrokken stakeholders. Er wordt nog gezocht naar manieren om ook kwantitatief meer feedback te krijgen op het gebruik, tevredenheid en toegankelijkheid van deze plekken. Hier willen we de komende jaren meer op inzetten en we verkennen de mogelijkheden hiervoor. In 2020 liet de basismonitor zien dat 63% van de inwoners tevreden was over de aanwezigheid van sportvoorzieningen in of nabij de eigen buurt. Onze ambitie is om de leefomgeving in Groningen voor jong en oud beweegvriendelijker, toegankelijker en uitdagender te maken.

Ambitie 4: “Onze ambitie is om onze wijken, buurten en dorpen zo in te richten dat iedere inwoner lage drempels ervaart om te sporten, spelen, bewegen en elkaar te ontmoeten in de openbare ruimte”

Actielijn 8: Spelen	<i>Beoogde resultaten:</i> <ul style="list-style-type: none"> Nieuwe sport- en speelplekken zijn veilig en toegankelijk. Inclusiviteit en toegankelijkheid van sport- en speelplekken verhogen en zichtbaar maken. 	<i>Monitoring:</i> Projectevaluaties Indicator basismonitor City Legends app
Actielijn 9: Bewegende stad		

⁵ De bevindingen vanuit City Legends over de lokale urban sports scene zijn als bijlage bijgevoegd.

(Top)talent als inspiratiebron

In Groningen is er sprake van een uniek topsport- en talentnetwerk waarin topsportclubs, kennisinstellingen (o.a. via Sport Science & Innovation Groningen), Regionale Trainingscentra (RTC's), TopsportNOORD en de Topsport Talentschool samenwerken om een optimaal talentklimaat te realiseren. In noordelijk verband werken we samen aan TalentHub Noord om de kennisdeling en innovatie in de talentprogramma's én richting de breedtesport nog verder te ontwikkelen.

Tweejaarlijks willen wij samen met Topsport Noord een RTC-monitor uitvoeren onder onze sporttalenten om te monitoren hoe het talentklimaat zich ontwikkelt. De eerste editie heeft dit voorjaar plaatsgevonden. Het algemene talentklimaat werd door de talenten binnen de RTC's met een 7,6 beoordeeld. Er is binnen het onderwijs in Groningen veel aandacht voor het combineren van topsport en het volgen van een opleiding. Ook de kwaliteit van de begeleiding, met name de trainer/coach, wordt door de talenten positief beoordeeld. Iets meer dan de helft van de talenten is tevreden over de trainingsaccommodaties. Er is in de Groningse talentprogramma's aandacht voor een veilig- en positief sportklimaat. Er zijn duidelijke afspraken over, de meeste coaches besteden er aandacht aan en de talenten voelen zich veilig in Groningen.

Ambitie 5: “Onze ambitie is om in Groningen een talentklimaat te ontwikkelen waar iedere sporter op zijn of haar eigen niveau begeleid, gestimuleerd en geïnspireerd wordt om het beste uit zichzelf te halen”

Actielijn 10: Talentklimaat	Beoogde resultaten: <ul style="list-style-type: none"> • Waardering kwaliteit, veiligheid en persoonlijke ontwikkeling onder uit- en doorstromende talenten. • Inzet topsporters, talenten en coaches op het gebied van kennisdeling en inspiratie richting breedtesport. 	RTC-monitor (om het jaar) Projectevaluaties (zoals topsportskillsbox / pleinspelen uit NPO)
--	---	--

Vervolg

Sinds de start van het nieuwe MJP Sport en bewegen in 2021 is er een inspanning gedaan om de monitoring van de verschillende ambities en actielijnen te verbeteren. In de loop van 2023, als het MJP halverwege haar looptijd is, willen we een tussenevaluatie uitvoeren. Dit is niet alleen een moment om de uitkomsten van de verschillende monitors op een rijtje te zetten, maar ook het moment om met onze stakeholders in het Sportnetwerk050 te evalueren in hoeverre de actielijnen daadwerkelijk leiden tot meer sportdeelname en of de bijdrage van het sport- en beweegprogramma aan maatschappelijke opgaven als meedoen, inclusiviteit, leefbare buurten, gezondheid en positief opgroeien nog verder verbeterd kan worden.

Het sport- en beweeglandschap laat een sterk herstel zien na de verschillende lockdowns. De wekelijkse sportdeelname zit bijna op het niveau voor de

Volgvel 7

Coronapandemie, maar zorgen zijn er ook over het beweeggedrag van kinderen en sportaanbieders die het nog steeds zwaar hebben. Het streven is om de ontwikkelingen nauwlettend te volgen en om in het najaar te komen met een nieuwe update vanuit het MJP Sport & Bewegen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.